

Domov Osvícení

Dne 4. října se v Pardubicích v Galerii Kmošek – Veselík za podpory Domova pod Kuňkou uskutečnila vernisáž výstavy obrazů s názvem Osvícení, nad kterou převzala záštitu manželka prezidenta ČR paní Ivana Zemanová.

■ **Text: Mgr. Veronika Hotová,**
šéfredaktorka

Osvícení je projekt nesmírně unikátní. Ondřej Kmošek – dnes pardubický malíř a galerista – pracoval před 20 lety jako vychovatel v Ústavu sociální péče pro mentálně postiženou mládež v Rábech (dnešní Domov pod Kuňkou). Během svého působení v Ústavu portrétoval značnou část obyvatel a některých zaměstnanců. Nyní se ke svým obrazům vrátil a některé z nich namaloval s dvacetiletým odstupem. „Vybral jsem ze souboru z roku 1999 šest mužů a po 20 letech je živě portrétoval na velkých formátech. Byl potřeba čas a odstup, aby toto téma dozrálo, a taky společnost, aby došla do bodu, kde budou tyto myšlenky a úvahy globálně rezonovat. Došlo k proměně – z mých bývalých svěřenců a chovanců jsou dnes uživatelé, z jejich Ústavu sociální péče je dnes Domov, a z jejich temnoty a iracionality je dnes Osvícení,“ představuje svou práci sám malíř.

Soubor obrazů a plastik propojuje uměleckou formou klienty a zaměstnance dřívějšího ústavního zařízení s dnešním moderním zařízením sociálních služeb. Jak ve svém proslovu na vernisáži zdůraznila spisovatelka Irena Válková, spousta světově známých umělců, ať například Vincent van

Malíř Ondřej Kmošek s jedním ze svých modelů

„Je dvojí soucit. Jeden, ten zbabělý a sentimentální, který je jen vlastně netrpělivostí srdce, aby se co nejrychleji zbavilo trapného dojetí cizím neštěstím, soucit, který vůbec není soucítěním, nýbrž jen instinktivním odvrácením cizího utrpení od vlastní duše. A ten druhý, který jediný má smysl – ten nesentimentální, avšak tvořivý soucit, který ví, co chce, a je odhodlán trpělivě a s účastenstvím vydržet až do konce svých sil a ještě za něj.“ **Stefan Zweig**

Gogh či Lewis Carroll, vytvořila svá nejznámější díla v pohnutí mysli (například slavný obraz Hvězdná noc namaloval zmíněný Vincent van Gogh v ústavu pro choromyslné). Osoby s mentálním postižením vidí věci, které jsou nám, „obyčejným“ lidem,

skryty. Jejich pohled na svět je výjimečný. A co je jiné, obvykle lidi děsí. Cyklus Osvícení dokazuje, že ke strachu není žádný důvod, a je také důkazem, že přístup společnosti k postiženým lidem urazil za posledních 20 let dlouhou cestu. ■

Manažer kvality Domova pod Kuňkou Jaroslav Brenner a ředitel Tomáš Černík